

№10 А.Осмонов атындагы жалпы билим берүүчү орто мектеби

Сабактын планы

Предмет: География

6-класс

Тема: Атмосфера.Атмосферанын түзүлүшү

Мугалим: Камчыбекова Б.Б.

Предметтин аты: География	Өтүлгөн мөөнөтү	Классы	
Планды түзгөн: <i>Жамгырбекова</i>	<i>25.01.23</i>	6-класс	

Сабактын темасы: Атмосфера.Атмосферанын түзүлүшү

Негизги компетенттүүлүк	Предметтик компетенттүүлүк
Маалыматтык	Өтүлгөн теманы практикалык сабак аркылуу кайталап түшүнү, аң сезимдүү кабыл алуу
Социалдык көнүмдөр	Географиялык карта менен иштей алуу
Өз ишин уюштуруу жана көйгөйлөрдү чечүү	Географиялык билимин тереңдетүү, кызыгуу, эске тутуу

Сабактын максаттары:	Көрсөткүчтөрү:
Билим берүүчү: Атмосфера.Атмосферанын түзүлүшү жөнүндө түшүнүк алышат.	Эгерде окуучу: Атмосфера.Атмосферанын түзүлүшү жөнүндө түшүнүк алышса;
Өнүктүрүүчү: Атмосфера.Атмосферанын түзүлүшү жана аба ырайынын өзгөрүүлөрүнүн себептери боюнча аныктап, терең ой жүгүртүшөт.	Атмосфера.Атмосферанын түзүлүшү жана аба ырайынын өзгөрүүлөрүнүн себептери боюнча аныктап, терең ой жүгүртүшөт;
Тарбия берүүчү: Атмосфера.Атмосферанын түзүлүшү жөнүндө логикалык ой жүгүртүү менен сабакка болгон кызыгуусун арттырууга тарбияланышат.	Атмосфера.Атмосферанын түзүлүшү жөнүндө логикалык ой жүгүртүү менен сабакка болгон кызыгуусун арттырууга тарбияланышса;

Күтүлүүчү натыйжа:

- Атмосфера.Атмосферанын түзүлүшү жөнүндө түшүнүк алышты.
- Атмосфера.Атмосферанын түзүлүшү жана аба ырайынын өзгөрүүлөрүнүн себептери боюнча аныктап терең ой жүгүртүштү.
- Атмосфера.Атмосферанын түзүлүшү жөнүндө логикалык ой жүгүртүү менен сабакка болгон кызыгуусун арттырууга тарбияланышты.

Сабактын тиби: Жаңы материалды түшүндүрүү

Колдонулуучу методдор:

Жекече, топто, жупта иштөө, баяндоо, изилдөө, көрсөтүү методдору.

Колдонулуучу баалоо методдору:

Баяндап баалоо, аныктоочу, калыптандыруучу, бири-бирин баалоо.

Сабактын жабдылышы:

Дүйнөнүн физикалык картасы, сүрөттөр, таркатмалар, упайлар, копировка, атлас, контур карта, тест.

Сабактын жүрүшү:

1.Уютуруу учуру: Саламдашуу. Сабакка келген окуучуларды жоктоо жана топторго бөлүү. Жагымдуу маанай түзүү.

2.Үй тапшырмасын текшерүү: Суроо жана жооп иретинде.

1."Баш катырма оюну" ар бир окуучу өз алдынча аткарат.

А) Төмөнкү дарыяларды узундуктары менен дал келтиргиле.

№	Дарыялар
1.	Нил
2.	Амазонка
3.	Миссисипи
4.	Енисей
5.	Янцзы
6.	Обь-Иртыш
7.	Конго
8.	Амур
9.	Хуанхэ

Узундугу, км
А) 4345
Б) 5470
В) 6670
Г) 5540
Д) 4506
Е) 6231
Ё) 4228
Ж) 6448
З) 5150

1	2	3	4	5	6	7	8	9

Жообу:

1	2	3	4	5	6	7	8	9
в	ж	е	г	б	з	ё	д	а

Б)Төмөндөгү көлдөрдү аянттары менен дал келтиргиле.

№	Көлдөр
1.	Каспий
2.	Жогорку
3.	Виктория
4.	Гурон
5.	Мичиган
6.	Танганика
7.	Байкал
8.	Ньяса
9.	Ысык-Көл

Аянты км ²
А) 6,2
Б) 31,5
В) 376,0
Г) 30,8
Д) 82,4
Е) 34
Ё) 58,0
Ж) 59,6
З) 68,0

1	2	3	4	5	6	7	8	9

Жообу:

1	2	3	4	5	6	7	8	9
в	д	з	ж	ё	е	б	г	а

Жаңы материалды түшүндүрүү:

Атмосфера деген аба катмары. Ал Жер бетин метеороиттерден жана космостук зыяндуу нурлардан коргойт.

Жердин атмосферасынын курамынын өзгөрүү тарыхы

Жерде жашоонун өнүгүү этаптары	Мезгилдер	Атмосферанын өнүгүшү
Жер паланетасынын жаралышы	4,5-5 млрд жыл мурда	Атмосферасыз
Жердеги жашоо-тиричилтктин белгилеринин п.б.	2,5-3 млрд жыл мурда	Кычкылтек газы жок алгачкы атмосфероанын п.б.
Тируу организмдердин п.б.	500 млн жыл мурда	Атмосферада еычкылтек гагы п.б.
Сүт эмүүчүлөрдүн эпохасы	50 млн жыл мурда	Атмосферанын учурдагыдай курамы п.б.
Жерде адамзаттын жаралышы	2 млн жыл мурда	Атмосферанын учурдагыдай курамы п.б.
Жерди адамдын өзгөртө башташы	XXI к	Атмосферанын булганышы. Көмүр кычкыл газынын атмосферада жогорулашы.

Атмосферанын түзүлүшү

Бышыктоо: «Эки бетүү күндөлүк» создүктөргө жоопберүү

Сөздүктөр	маалымат
1. Тропосфера	1. Тропосфера-атмосферанын эң төмөнкү жана өтө тыгыз катмары 0-12 км. Анын калыңдыгы уюлдарда 8-10 км, мелүүн алкактарда 10-12 км, ар бир 100 мге бийиктеген сайын температурасы $0,6^{\circ}\text{C}$ га төмөндөйт.
2. Стратосфера	2. Стратосфера-атмосферанын 2-катмары, тропосферанын үстүндө 20-50 км. Бул катмарда озон катмары тараган. Анын калыңдыгы 20-30 км. Ал жердеги жандуу организмдерди Күнүн зыяндуу ультра кызгылт жана көк нурларынан радиациясынан сактайт.
3. Мезосфера	3. Мезосфера-стратосферанын үстүндө жайгашкан. Бул катмарда абанын температурасы 0°C дан -90°C га чейин төмөндөйт.
4. Термосфера	4. Термосфера-мезосферадан жогору жайгашкан, температура $+230^{\circ}\text{C}$ дан $+1500^{\circ}\text{C}$ ионосфера деп аталат.
5. Экзосфера	5. Экзосфера-Атмосферанын эң жогорку катмары, бул катмарда аба ырайы өзгөрбөйт. Атмосферанын куамынын өзгөрүп түрүүчү бөлү-сүү бүүсү.

Үй тапшымасы: Атмосфера. Атмосферанын түзүлүшүн 104-бет окуу жана суроо түзүп келүү.

Баалоо: Упайлардын негизинде жалпы баалоо.

*Текшеринде
ОББ: ШМФ*